

L'Aiguat de Sant Lluç

Admetem col·laboració de tot-hom però no volem anuncis ni esqueles mortuòries

Periòdic quinzenal satíric, polític, humorístic, de la Conca de Barbarà

Redacció: Carretera, 49 - Vilavert

Els originals no's tornen. Si no agraden se vendran a pes de paper al preu del dia

Director Propietari: Ignasi de Llorens Mauri

Any I Núm. 4

Vilavert 17 Octubre 1931

Número solt 0'15 ptes.
Any 4'00 "

O tindràs molts amics i poques idees o moltes idees i pocs amics.

IGNASI de LLORENS

Al Dr. JOSEP RIZAL

L'AIGUAT DE SANT LLUC s'honora amb uns mots dedicats al Filipí Dr. Josep Rizal que donà la seva vida per la independència de les Illes Filipines i que va caure víctima de la reacció i del despotisme borbònic. Sentim no poder donar a conèixer amb tots els detalls al Dr. Rizal. Les dimensions reduïdes del nostre periòdic no ens permet parlar llargament d'aquest heroi.

El record de una vida, el respecte de una mort i la justícia divina que és sempre la divina misericòrdia atreu l'examen i el judici definitiu de totes les personals responsabilitats.

Nosaltres veiem la gesta de Rizal i li rendim conmoguts al testimoni de respecte a la sobirania absoluta: la mort.

Demanam al President de la Generalitat de Catalunya i al Conseller d'Instrucció Pública, en Ventura Gassol, que dintre les nostres Escoles Públiques ensenyin en la data de la seva mort la poe-

sia que Rizal va escriure en l'hora tràgica de la Capella i que nosaltres copiem:

A FILIPINAS

¡Adiós patria adorada, región del sol querida!
Perla del mar de Oriente, nuestro perdido edén;
A darte voy alegre la triste vida;
Si fuera más brillante, más fresca, más florida,
También por ti la diera, la diera por tu bien
En campos de batalla, luchando con delirio,
Otros le dan sus vidas, sin dudas, sin pensar;
El sitio nada importa; ciprés, laurel o lirio,
Cadalso o campo abierto, combate o cruel martirio
Lo mismo es, si la piden la patria y el hogar
Yo muero cuando veo que el cielo se colora.
Y al fin anuncia el día tras lóbrego capuz;
Si grana necesitas para teñir tu aurora,
Vierte la sangre mía, derrámala en buen hora,
Y dórela un reflejo de tu naciente luz,
Mis sueños cuando apenas muchacho adolescente,
Mis sueños cuando joven, ya lleno de vigor,
Fueron al verte un día, joya del mar de oriente,
Secas las negras hojas, alta la tersa frente,
Sin ceños, sin arrugas ni manchas de rubor,
¡Ensueño de mi vida; mi ardiente y vivo anhelo!
¡Salud! ¡te grita el alma que pronto va a partir!
Salud ¡Oh! que es hermoso caer por darte vuelo,
Morir por darte vida, morir bajo tu cielo,
Y en la encantada Tierra la eternidad dormir!
Si sobre mi sepulcro brotar vieses un día
Entre la espesa hierba, sencilla, humilde flor,
Acércala a tus labios que es flor del alma mía
Y sienta yo en mi frente, bajo la tumba fría,
De tu ternura el soplo, de tu hálito el calor.
Deja a la luna verme con luz tranquila y suave,
Deja que el alba envíe su resplendor fugaz;
Deja gemir al viento con su murmullo grave,
Y si desciende y posa sobre mi cruz un ave,
Deja que el ave entone un cántico de paz;
Deja que el sol ardiente las lluvias evapore
Y al cielo tornen puros con mi clamor en pos;
Deja que un ser amigo mi fin temprano llore;
Y en las serenas tardes, cuando por mi alguien ore,
Ora también ¡oh patria! por mi descanso a Dios.

Ora por todos cuantos murieron sin ventura;
 Por cuantos padecieron tormentos sin igual
 Por nuestras pobres madres que lloran su amargura,
 Por huérfanos y viudas; por presos por tortura,
 Y porqué pronto veas tu redención final.
 Y cuando en noche obscura se envuelva el cementerio
 Y solo restos yertos queden velando allí,
 No turbes el reposo, no turbes el misterio;
 Pero si acordes ayes de cítara o salterio
 Soy yo, querida Patria; yo que te canto a ti
 Y cuando ya mi tumba de todos olvidada,
 No tenga cruz, ni piedra que marquen su lugar,
 Deja que la are el hombre que la esparza la azada,
 Que todas mis cenizas se vuelvan a la nada,
 Y en polvo de tu alfombra se vayan a formar.
 ¡Entonces nada importa que me pongas en olvido!
 Tu atmósfera, tus campos tus valles cruzaré
 Vibrante y limpia nota seré para tu oído;
 Aroma, luz, colores, rumor, canto, gemido,
 Constante repitiendo la esencia de mi fé.
 ¡Mi patria idolatrada, dolor de mis dolores;
 Querida Filipinas, oye el postrer adiós!
 Ahí te dejo todo; mis padres mis amores;
 Voy a do no hay esclavos, verdugos ni opresores,
 Donde la fe no mata, donde el que reina es Dios.
 Adiós padres y hermanos trozos del alma mía:
 Amigos de la infancia en el perdido hogar;
 Dad gracias, ya descanso del fatigoso día
 Adiós, dulce extranjera, mi amiga, mi alegría
 Adiós queridos seres; morir es descansar.

DR. JOSEP RIZAL

ECONOMIA I AGRARIA

IV i últim

Una particular obligació escau als intel·lectuals, als homes de ciència, de lleïres, als filòsofs, als periodistes. Són els intel·lectuals, que contempen els més dilatats panorames espirituals, els que han de dirigir el món. Els intel·lectuals que formen la veritable internacional, que arreu es coneixen i s'estimen sense diferències de nacions, de races, ni de castes, que són desinteressats i generosos. Es d'ells, abans que de ningú més, que cal esperar la cooperació universal per sobre dels interessos estrictament nacionals i la nova política que exigeixen les hores perilloses dels dies presents.

Aquella política que farà possible dos conceptes aparentment antitètics i per a molts contradictoris, dos conceptes, però, que se suposen mutuament: llibertat i autoritat.

Per això es necessita la gestió conjunta dels polítics i dels tècnics. Els intel·lectuals poden ésser polítics però mes aviat seràn tècnics. Fa falta, per el perfecte plantejament dels problemes i per a llur adequada resolució, la creació de grans institucions d'estudis polítics, econòmics i estadístics, que tractin científicament, amb precisió de mètodes, aquestes qüestions fonamentals i que puguin proposar solucions no improvisades. Però tampoc el govern dels pobres es pot deixar en les mans dels tècnics exclusivament.

El sistema representatiu implica la designació

d'aquelles persones que, sobretot per raons temperamentals, més s'adiguin a les opinions de la massa. Es precis l'aquilibrium entre el polític, que pot ésser home de capacitats limitades i de poca preparació i el tècnic, qui a la vegada es probable que no tingui l'empenta ni l'escalf emocional que són necessaris per a les funcions de govern. Potser que la solució es trobi, això podria no passar d'una fantasia en un règim que representi simultàniament el règim bicameral, diverses vegades proposat al Congrés elegit per sufragi universal i Cambra corporativa. I un i altre rebut informacions i fins sugestions de les institucions científiques la fundació i funcionament de les quals són inajornables. Sobre les organitzacions polítiques nacionals s'haurien d'establir definitivament i amb plena sobirania les de control internacional en un sistema de federació universal, que coordinés els interessos sovint oposats dels nuclis locals amb una integració superior.

En una paraula, donar tota eficàcia al somni wilsonià de la Societat de Nacions, que els fets ens venen a provar si és necessari ampliar, consolidar i jerarquitzar per a la sort del món.

Quan això s'hagi pogut aconseguir, molts que avui dia semblen problemes difícils es resoldran planerament. Una psicologia d'acord amb les condicions presents del viura s'haurà produït. La humanitat arribada a un més alt nivell evolutiu, haurà eixemplat els conceptes morals i, així, la nova ètica serà l'esperit animador de la societat futura. Perquè el progrés profund és el progrés moral, no hi ha societat possible i és, en sublimar-se aquells sistemes, que ve de tota perfecció. Aquest afinament és la tasca primera a realitzar per part dels intel·lectuals de tot el món.

Ara és imprescindible que aquelles que poden fer-ho que tenen avui en les seves mans els destins de tots, s'imposin un programa immediat, desarmament, assegurar un mínim de deu anys de pau, cooperació i ajuda a les nacions malaltes, recerca de l'equilibri. Quan no ens anguniïn els problemes del minut caldrà estudiar la nova organització que donarem a la societat civilitzada. El progrés material correspondrà al moral que l'imposarà, naturalment, d'igual manera que la justícia i la distribució deguda dels bens de la terra.

Per acabar necessitem el concurs de tots, els problemes econòmics van lligats amb els polítics.

Espanya i Catalunya en particular per raó del seu sistema agrícola necessiten explotar les riqueses naturals i els diputats agraris deuen portar a la sobirania popular els problemes inherents als mateixos.

Jo, modestament dintre el meu clos d'acció espero una victòria personal que compensi les angúnies passades i oblidant-ho tot, treballar perquè tinguem un lloc digne del món civilitzat.

A. T

NOTA: Felicitem al Sr. A. T. que sense cap mena de vanitat ha tingut la delicadesa d'emetre articles en un modest periòdic com el nostre.

L'amistat és com un cultiu. Un o dos amics els tindràs, quatre és un xic difícil i mitja dotzena mai.

Pere Tonto

Del nostre corresponsal de Tarrasa

SALUTACIÓ I INTRODUCCIÓ

Per obra del meu amic Ismael Aguadé, figura prou destacada a Vilavertr perquè sigui prou lo seu nom per a la meua introducció dins lo reduït món literari nascut recentment amb l'aparició del periòdic tan acertadament batejat amb ell, sinó dedicat prou significatiu nom de L'AIGUAT DE SANT LLUC he rebut els números 1 i 2 de l'expressat periòdic junt amb l'invitació de col·laboratori.

En atenció al dit amic i corresponent a la seva delicadesa, improviso quatre mots qu'es poden considerar com a Salutació i pròlec d'una sèria de xefareries, indiscrecions i demés assumptes que consideri adaptats a un periòdic delicadament humorístic com indubtablement està cridat a ésser L'AIGUAT DE SANT LLUC i que pensa anar publicant per poc que ajudin les circumstàncies.

Abans de començar em crec amb el deure de fer palesa públicament la meua simpatia envers el nou periòdic aixins com els col·laboradors que's mereixen que la seva tasca gaudeixi del millor èxit.

Lo mes important del cas és qu'el nou nascut no surti marrà ni malt criat; això no vol dir que tingui d'ésser un angelet ni molt menys doncs per això n'hi hauria hagut prou amb que es dongués amples a la Fulla Dominical, però si un xic de picardia (no gaire, no fos que l'accés de picardia no'l deixés créixer) no més la indispensable perquè tot fent una mitja-rialleta de bon tó pugui anar traient els «drapets al sol» a tota aquella persona que's proposa a passar la *maroma* sense tenir en compte que va al risc (...?) i tombarles a la rellicada per caure en el mes llastimós ridícol.

No hi ha dubte que l'autor de la rellicada li farà tanta gràcia com si li gratessin l'esquena amb un respall d'espart que's moslestarà (molt llògic per cert) no esdevindrà un admirador del indiscret que ha fet públic el seu accident però no és obstacle perquè la nova sigui ben acollida per el públic i serveixi als maromistes, prefereixin el bon camí aont no hi hagin «Aiguats». El xipoll no agrada a ningú.

FERRAN

BOXA POLITICA

EN EL MERCAT DE BREDA

Es troven tres marxants i a l'arrivar a l'hora de dinar un diu a l'altra ¿aont anem a dina? jo...! ja l'hostal Pairal; i vos? ¿jo...? a can Fanàtic. L'altre que no havia obert boca va dir, no homes no ...! anem a un hostal que hi ha a la Plaça i ens deixaràn fer el tastet qu'es L'Hostal Tasta Olletes.

*

Les autoritats del nostre poble (Vila) han pres les mesures pertinents a fi de que aquest hivern no campin els gitanos i gitanes per la nostra Vila. Els i

agraïm que la nostra denúncia hagi sigut atesa.

*

Es esperat el carro de taronjes i sabó per canviar un lletrero públic que's un escarni a la estètica. Tot s'aprofita per donar-ne comptes.

*

Un dels metges de Montblanc en atenta lletra ens d'emana que's lo que hi ha de cert referent al nou metge que pensa establir-se.

Posats amb comunicació amb el nostre corresponsal de Montblanc aquest ens assabenta que va sofrir un equivoc, doncs en lloc de un metge tenen una nova llevadora.

Lo que hi ha quelcom de veritat és que en el pis del Sr. Saumell dentista també hi farà cap el Sr. Llorens per prestar servei com especialista de les malalties del oït, gola i nas.

Queda complagut el metge de Montblanc lo que's pa, pa, i lo que's vi, vi.

*

El nostre corresponsal a Barcelona sofreix un atac d'asma bronquial motiu pel qual no ha pogut enviar els seus interessants articles, li desitjem una bona millora.

*

El senyor Pere Folch Cartañà segons ha manifestat als seus companys confia passar les festes de Sant Martí a Vilavertr. Ho cel·lebrem.

*

Degut al mal estar que li donava el fumar cigarets de paper, el Senyor Josep Esteve Galofré, ara fuma amb pipa.

*

Demografia. Inmillorable. Els metges descansant i el Rectó també.

*

DE MONTBLANC

El triomf de la Lliga Regionalista a Barcelona el dia 4, ha sigut objecte d'uns comentaris. Recollim els del racó de l'«Artesana», aquell grup de isolats, dels acantillats que diria En Josep Ortega i Gaset.

L'un deia tot gratant se el cap com si tingués ronnyà.—Les dretes han triomfat perquè les esquerres no han tingut ma esquerra, per lo tant si no treballa l'esquerra guanya sempre la dreta.

Un altre que sempre tasta l'us del tuf d'impremta deia.—A les que bé el nostre sortirà, sigui per majoria o sigui per minoria.

Un que parla poc i bé, deia que'l temps ens dirà amb la seva irressistible eloquència si tot això es tracta només d'un joc d'encenalls, o bé potser el pòrtic d'una bona tongada de Pau i sempre Pau.

*

L'ex-candidat, l'ex-regidor, l'ex-alcalde i l'ex-viatger de primera classe del vaixell «Isla de Luzón», a través amb tota la barra (de furrans) el següent telefonema:

Pere Rahola Molinas

Carrer Corts, 140, 1.er

Lo passat, passat. Davant el triomf permeteume vos felicití coralment. Tenim que fer un pacte, però davant farem l'abraçada de Sarra.

*

Es diu i mereix crèdit que els joves de Montblanc a la plaça de les boles de formatge que va embellir la Dictadura, pensen, els dies festius, cantar amb chor davant la Fàbrica d'alcohol del Contijoch:

¡Tomás; Tomás; Tomás!

treume l'ensumania.

Que yo no puedo más!

¡Ay, Tomás! ¡Ay, Tomás...

Traslladem la queixa a les autoritats a fi de convençer als propietaris de treure l'ensumania que's un escarni a l'estètica de Montblanc.

¿No hi ha un medi conciliador per treure aquest barret de copa tan ridícol i carnavalesc?

Davant un conflicte d'ordre públic o denunciem.

*

DESPLUGA DE FRANCOLI

Que si se'n va.—Que no s'en va.—Que si per la Mare de Déu d'Agost ja serà fora.—Que s'hi serà tot el setembre.—Que si no'l treuran.—Que si el Batlle no ho assegura.—Que si és a cercar feina.

Aquestes converses s'allarguen i són el plat del dia general d'aquesta Vila desde el 14 d'Abril. Hi ha qui diu que està prenent el pel al poble.

Nosaltres ja ho creiem que se'n va... Fins que per fi el treuran amb la Pastera... quan siga la seva hora.

*

La nova i flamant carretera «La Ronda d'Espluga», com diuen a Obres Públiques, a permès que'l servei d'autòmnibus Vimbodí - Espluga ara faci el canvi per dins nostra Vila. Per molts anys.

*

Es diu que dintre poc, començaran les obres de la Famosa o Famèlica Clínica ultra Vesalina moderna que *para admiración de propios i extraños* s'ha d'establir en aquesta Vila, per al servei prompte i llampant dels malalts de la Conca. Segons els nostres informes l'elaboració del projecte ha durat com les Dictadures, vuit anys, i els plànols han preocupat a tres arquitectes de curriola. Serà millor que l'escorxador i que l'aigua moll, alies Cementiri.

*

Hi ha conflicte de parcers a fi de conseguir millores.

Un deia, joestic conforme amb la repartidora. Que

es reparteixin lo dels altres que'l nostre ja està bé.

*

Més dels parcers. Ni han de veritablement aixerits. Es conta d'un que té un troç de terra a parts, però a l'ensemps ell en mana un de la propietat de Poblet. Doncs bé: aquest troç l'ha vermat al terç, però exigeix que'l séu parçé l'hi vermi a mitges. Segons diuen tingueren un diàleg.

L'UN.—Si no'm portes la verema a mitges et fo... un tir.

L'ALTRE.—Quan tu tornis a Poblet la verema que hi has robat, jo't donarè les mitges i les cames.

¡Señales de los tiempos!

*

El metge Bosqué com que l'auto quan el posa en marxa sembla que's casi un vídu, pensa comprar-ne un de nou.

Això de les Masies dóna...

*

DE SARRAL

La nova del triomf del Sr. Rahola va escaure's trobant-se el fill predilecte veremant llurs propietats. Al portar-li la nova per radi li van caure les ulleres i i va dir que a les vinentes eleccions sortiria o per majoria o per minoria o a pendre el sol. Convé amics (els mitges) lluitar, però davant de recollir la victòria tinc que procurar que la llevor que jo sembri, quan menys els Sindicats tinguin adobs, sulfat, sofre. Si guanyo, a Poblet tots, si perdo, als *poblets* de la Conca a fer propaganda

*

Els metges L i I en poc temps s'han vist inundats per tots els metges de la Conca.

Reunió de rabadans... ovelles al caliu.

*

A la plaça s'estableix una Tintoreria per treurer llànties, taques, borrhissó... El nom és escaient. «Tala-Talera.

Darrera hora

Al mitg any just de República tenim crisis. L'Azaña és encarregat del nou Ministeri.

Aparteu els escolans.

Tip. Vda. de A. Monmany-Montblanc